Lieta Nr.C 38049315

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Valkā, 2015.gada 15.decembrī

Valkas rajona tiesa,
tiesnese I.Seisuma

rakstveida procesā izskatīja civillietu /K.Š./ **maza apmēra** prasībā pret /S.Š./ par uzturlīdzekļu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

Tiesā saņemta /K.Š./ (turpmāk prasītāja) maza apmēra prasība pret /S.Š./ (turpmāk atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu. Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus pamatojoties uz MK noteikumiem N.37 2.1.punktu par minimālo uzturlīdzekļu apmēru EUR 90 par bērnu, sākot no 2015.gada 27.augusta līdz laikam kamēr bērns pats sevi var apgādāt. Norādījusi, ka piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs atbilst Ministru kabineta noteiktajam bērna uzturlīdzekļu apmēram vai ir mazāks par to.

Prasības pieteikumā norādīts, ka bērna tēvs ģimenē nedzīvo, materiālu atbalstu nesniedz.

Norādīts, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbildētājs tiesai paskaidrojumus par prasību nav sniedzis. Tiesas sūtītie dokumenti nav atgriezti atpakaļ tiesai.

Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrā daļa nosaka, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ka, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu, pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Ņemot vērā prasītājas viedokli, tiesa uzskatīja, ka civillieta izskatāma rakstveida procesā, un par to 2015.gada 15.oktobrī paziņojums tika nosūtīts pusēm, norādot, ka sprieduma norakstu tās var saņemt tiesas kancelejā 2015.gada 15.decembrī, ka pēc rakstiska lūguma to tiesa var arī nosūtīt pa pastu.

Septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika no pusēm nav saņemti paziņojumi par procesuālo tiesību izmantošanu, kā to pieļauj Civilprocesa likuma 250.^{22} panta otrā daļa.

MOTĪVU DAĻA

Iepazinusies ar prasības pieteikumu, tam pievienotajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

No lietā iesniegtās bērna /pers. I/, dzimušas /datums/, dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka bērna vecāki ir prasītāja /K.Š./ un atbildētājs /S.Š./.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu. Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 178.panta nosacījumi paredz, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Tiesa uzskata, ka lietā nepastāv strīds par to, ka bērns atrodas prasītājas aprūpē un uzraudzībā, jo atbildētājs to nav apstrīdējis un pretējus pierādījumus par to nav iesniedzis.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punkts noteica, ka no 2015.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga ir EUR 360.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 37„Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktā un 2.1. un 2.2.apakšpunktos noteikts ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā (..) un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tā kā prasītāja bērna uzturēšanai lūgusi piedzīt minimālo uzturlīdzekļu apmēru, to maksāšanas pienākumu prasītajā apmērā nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi, tiesai nav jāizvērtē pušu mantas stāvoklis un bērna vajadzības.

Atbildētājs nav iesniedzis tiesai pierādījumus, ka pēc prasības iesniegšanas būtu uzturlīdzekļus maksājis valstī noteiktajā minimālajā apmērā, kā arī nav sniedzis paskaidrojumus.

Prasītāja lūgusi uzturlīdzekļus piedzīt no 2015.gada 27.augusta un līdz brīdim, kad bērns pats sevi varēs apgādāt.

Prasība tiesā saņemta 2015.gada 28.augustā. Pamatojoties uz augstāk minēto, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi piedzenami no 2015.gada 28.augusta līdz bērna pilngadībai, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā *(sk.*

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr. SKC-556).

Civillikuma 177.pants noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā un Civillikuma 219.pants noteic, ka nepilngadība abu dzimumu personām turpinās tik ilgi, kamēr tās sasniedz astoņpadsmit gadu vecumu.

Tiesa secina, ka prasība daļā par uzturlīdzekļu piedziņu līdz laikam, kad bērns pats sevi spēs apgādāt ir nepamatota un noraidāma jo tiesa uzskata, ka nav pamata piedzīt uzturlīdzekļus par labu prasītājai līdz brīdim, kad bērns sevi spēs pats apgādāt, jo bērns vecāku apgādībā atrodas tikai līdz pilngadības sasniegšanai, turklāt, ja bērns, sasniedzot pilngadību, nespēs sevi apgādāt, viņam būs tiesības pašam celt prasību tiesā pret atbildētāju par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu – pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus un 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos uzturlīdzekļu piedziņas lietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu atbrīvota, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu tiesā.

Nosakot valsts nodevas apmēru, kura ir piedzenama no atbildētāja valsts labā, tiesa vadās no Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva EUR 162 (EUR 90*12=EUR 1080 x15%= EUR 162).

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu.

No atbildētājas valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu lietas dalībniekiem EUR 4.56.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 42.-43., 193., 195., 250.[25], 250.[27] , 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no /S.Š./, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/, faktiskā atrašanās vieta /adrese B/, par labu /K.Š./, personas kods /personas kods/, dzīvesvieta /adrese C/uzturlīdzekļus ik mēnesi bērna /pers. I/, personas kods /personas kods/, uzturam līdz septiņu gadu vecumam 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas 2015.gadā ir EUR 90 un no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna pilngadībai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra, sākot ar 2015.gada 28.augustu.

Uzturlīdzekļus ieskaitīt /K.Š./, personas kods /personas kods/, AS „SEB banka" norēķinu kontā Nr. /konta numurs/.

Noraidīt prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam līdz laikam, kamēr bērns pats spēs sevi apgādāt.

Piedzīt no /S.Š./, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/, faktiskā atrašanās vieta /adrese B/, valsts nodevu valsts labā EUR 162 (viens simts sešdesmit divi euro), kura jāiemaksā:

Saņēmējs: **Valsts kase, NMR 90000050138**

Konta Nr.LV55TREL1060190911200

BIC kods: TRELLV22

Iemaksas mērķis: **valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu tiesu iestādē.**

Piedzīt no /S.Š./, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/, faktiskā atrašanās vieta /adrese B/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus valsts labā Ls EUR 4,56 (četri euro un 56 centi), kuri jāiemaksā:

Saņēmējs: **Tiesu administrācija**

Konta Nr.LV51TREL2190458019000

NMR 90001672316

Saņēmēja banka: Valsts kase

Kods: TRELLV22

Iemaksas mērķis: **21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.**

Noteikt /S.Š./ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par piedziņu valsts ienākumos 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās, izskaidrojot, ka samaksu apliecinoši dokumenti par tiesas izdevumu samaksu jāiesniedz/jāpiesūta Valkas rajona tiesas kancelejai, Rīgas ielā 2, Valkā, LV 4701.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Vidzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Valkas rajona tiesā.

Tiesnese I.Seisuma